

mokslo darbai

ISSN 1392-0448

LIETUVOS ISTORIJOS STUDIJOS

8
2000

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392–0448

VILNIUS UNIVERSITY

Studies of Lithuania's History

2000

Vol. 8

Research papers

Published since 1992

Vilnius University Publishing House
2000

ISSN 0258–0802

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos istorijos studijos

2000

8 tomas

Mokslo darbai

Leidžiami nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla
2000

Redaktorių kolegija (Editorial Board)

Vyriausiasis redaktorius (Editor-in-Chief)

- Prof. habil. dr. *Vygintas Bronius Pšiborskis* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

- Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Nariai (Editors):

- Prof. habil. dr. *Juliusz Bardach* – Lenkijos moksloj akademija (Istorija 05H)
Academy of Sciences of Poland (History 05H)
- Doc. dr. *Alfredas Bumblauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)
- Habil. dr. *Sven Ekhdal* – Prūsijos slaptasis archyvas Berlyne, Vokietija (Istorija 05H)
Secret Archives of Prussia in Berlin, Germany
(History 05H)
- Prof. habil. dr. *Algirdas Gaižutis* – Lietuvos moksloj akademija, Kultūros ir meno institutas (Filosofija 01H)
Academy of Sciences of Lithuania, Institution of Culture and Art (Philosophy 01H)
- Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Mečislovas Jučas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Aleksandr Mylnikov* – Rusijos moksloj akademijos Petro Didžiojo antropologijos ir etnografijos muziejaus (Kunstkamera) tyrimų institutas (Istorija 05H)
Research Institution of Russia Academy of Sciences Peter the Great Museum Anthropology and Ethnography (Kunstkamer) (History 05H)
- Doc. dr. *Edmundas Rimša* – Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05H)
Institution of History of Lithuania (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Henryk Samsonowicz* – Varšuvos universitetas (Istorija 05H)
Warsaw University, Poland (History 05H)

Redakcijos adresas (Address):

Redakcijos adresas (Address):
Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
(Vilnius University Faculty of History)
Universiteto 7, LT-2734, Vilnius, Lithuania
e-mail: janina.leoniene@if.vu.lt
<http://www.leidykla.vu.lt/inetleid/ist-stud/stud.html>

Straipsniai vertinti dviem recenzentų
The articles were reviewed by two experts

TURINYS

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

Loreta Skurvydaitė. Lietuvos valdovo Vytauto titulatūra: kada Vytautas ima tituluotis

Didžiuoju kunigaikščiu? 9

Alfredas Bumblauskas. Senasis Vilnius tautų istorinės sąmonės perspektyvose 20

Sandra Grigaravičiūtė. Skandinavija lietuvių diplomatiijoje 1915–1917 metais 40

Justinas Braslauskas. Lietuvos žemės ūkis nacių okupacijos metais 58

Vygintas Bronius Pšibilskis. Antrojo pasaulinio karo pabėgelių iš Lietuvos likimą sprendžiant .. 77

MOKSLINIS GYVENIMAS

Vydas Dolinskas. Naujienos iš Žalgirio mūšio lauko. Trys pokalbiai Vilniuje

1999 m. birželio 19–21 d. 94

Egidijus Jaseliūnas. Seminaro „Pasipriešinimo judėjimas 1939–1945 m.:

lietuvių ir lenkų istorijos pamoka“ apžvalga 101

KNYGŲ LENTYNA

Arūnas Vyšniauskas. Kalnėno recenzija „Žemaitijos istorijai“. – Rec.: Butrimas A., Žulkus V.,

Nikzentaitis A., Vaivada V., Aleksandravičius E. Žemaitijos istorija. Vilnius: Regnum fondas, 1997. 336 p. 104

Saulius Kaubrys, Eglė Bendikaitė. Pamąstymai prie kelio... – Rec.: Atamukas S.

Lietuvos žydų kelias. – Vilnius: Alma litera, 1998. 110

Nerijus Šepetys. Rec.: Istorografija ir atvira visuomenė. Tarptautinės mokslinės

konferencijos Vilniaus universiteto Istorijos fakultete medžiaga (1996 09 24–29).

[Reng. U. A. J. Becher, A. Bumblauskas, J. Rüsen]. Vilnius, 1998. 344 p. 115

Paulius Manusadžianas, Tomas Manusadžianas. Prakalbinta Klėja. – Rec.: Gudavičius E.

Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1569 m. (1 tomas). Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1999. 662 p. 117

JŪŠVIESUS ATMINIMAS

Levas Vladimirovas (1912 03 11–1999 02 20) 123

Rimantas Vėbra (1931 11 25–1999 04 15) 124

Bronius Dundulis (1909 11 26–2000 09 11) 126

CONTENT

ARTICLES AND REPORTS

<i>Loreta Skurvydaitė.</i> Title of Lithuanian Ruler Vytautas: When did Vytautas Start to Title Himself as the Grand Duke?	9
<i>Alfredas Bumblauskas.</i> Old Vilnius in the Perspektive of Nations' Historical Consciousness ...	20
<i>Sandra Grigaravičiūtė.</i> Scandinavia in Lithuanian Diplomacy in 1915–1917	40
<i>Justinas Braslauskas.</i> Lithuanian Agriculture during the Nazis Occupation	58
<i>Vygintas Bronius Pšiborskis.</i> Deciding the Destiny of World War II Refugees from Lithuania ...	77

SCIENTIFI LIFE

<i>Vydas Dolinskas.</i> The News from the Battle of Žalgiris. Three Discussions in Vilnius in 19–21 of April 1999	94
<i>Egidijus Jaseliūnas.</i> Review of the Seminar „Resistance movement in 1939–1945: Lithuanian and Polish Historical Lesson“	101

BOOK SHELF

<i>Arūnas Vyšniauskas.</i> Review of Mountaineer on Mountaineer on „Žemaitijos istorija“. Reference for Butrimas A., Žulkus V., Nikžentaitis A., Vaivada V., Aleksandravičius E. Žemaitijos istorija. – Vilnius: Regnum fondas, 1977. – 336 p.	104
<i>Saulius Kaubrys, Eglė Bendikaitė.</i> Blinks of ideas by the road... – Reference for Atamukas S. Lietuvos žydų kelias. – Vilnius: Alma littera, 1998.	110
<i>Nerijus Šepetys.</i> Reference of „Historiography and Open Society. Materials of International Scientific Conference held in Vilnius University, Faculty of History (1996 09 24–29). [Organized by U. A. J. Becker, A. Bumblauskas, J. Rüsen]. – Vilnius, 1998. – 334.	115
<i>Paulius Manusadžianas, Tomas Manusadžianas.</i> Touched Kleja. Reference for Gudavičius E. Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1569 (I tomas). – Vilnius: Lietuvos rašytojų sajungos leidykla, 1999. – 662 p.	117

IN MEMORIAE

<i>Levas Vladimirovas</i> (1912 03 11–1999 02 20)	123
<i>Rimantas Vébra</i> (1931 11 25–1999 04 15)	124
<i>Bronius Dundulis</i> (1909 11 26–2000 09 11)	126

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

<i>Лорета Скурвидайте.</i> Титул правителя Литвы Витаутаса: Когда Витаутас начинает титуловать себя Великим князем?	9
<i>Альфредас Бумблаускас.</i> Старый Вильнюс в перспективах исторического сознания народов	20
<i>Сандра Григаревичюте.</i> Скандинавия в литовской дипломатии в 1915–1917 г.г.	40
<i>Юстинац Браслаускас.</i> Сельское хозяйство Литвы в годы нацистской оккупации	58
<i>Вигинтас Бронюс Пшибильскис.</i> О решении судьбы беженцев Второй мировой войны из Литвы	77

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

<i>Видас Долинскас.</i> Новости поля боя Грёнвальдской битвы. Три беседы в Вильнюсе 19–21 июня 1999 года	94
<i>Эгидиос Ясююнас.</i> Обзор семинара „Движение сопротивления в 1939–1945 г.г.: Урок литовско-польской истории“	101

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

<i>Арунас Вишняускас.</i> Рецензия Кальненаса на „Историю Жемайтии“. – Рец.: Butrimas A., Žulkus V., Nikžentaitis A., Vaivada V., Aleksandravičius E. Žemaitijos istorija. Vilnius: Regnum fondas, 1997. 336 p.	104
<i>Саулюс Каубрис, Еgle Бендицайте.</i> Размышления возле дороги... Рец.: Atamukas S. Lietuvos žydų kelias. Vilnius: Alma litera, 1998.	110
<i>Нериюс Шепетис.</i> Рец.: Istorografija ir atvira visuomenė. Tarptautinės moksliinės konferencijos Vilniaus universiteto Istorijos fakultete medžiaga (1996 09 24–29). Vilnius, 1998. 344 p.	115
<i>Паулюс Манусаджианас, Томас Манусаджианас.</i> Клэя разговорилась. Рец.: Gudavičius E. Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1569 m. (1 tomas). Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1999. – 662 p.	117

ИХ СВЕТЛАЯ ПАМЯТЬ

Лев Владимиров (1912 03 11–1999 02 20)	123
Римантас Вебра (1931 11 25–1999 04 15)	124
Бронюс Дундулис (1909 11 26–2000 09 01)	126